

SO18 Fastholde tilbud om natcaféer efter ændring af hjemmelsgrundlag - Café Klare og Natcaféen Sundholm

Baggrund

Café Klare, natcafé drevet af Mændenes Hjem, og Natcaféen Sundholm har til og med udgangen af 2024 været drevet som herberger (serviceloven §110) med registrering af borgeres ophold, og dermed har de været delvist finansieret af indtægter fra salg og statsrefusion. Fra 2025 er de to tilbud omlagt til at være uvisiterede aktiverende og forebyggende tilbud (serviceloven § 79), og målgruppen er borgere over 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer.

Ændringen betyder, at kommunen fra og med 2025 mister indtægter fra statsrefusion og salg til andre kommuner. Udestående finansiering af Café Klare og Natcaféen Sundholm er derfor i alt 7,2 mio. kr. i 2025 og frem.

Baggrunden er, at Rigsrevisionen i sin rapport "Statens refusion for ophold på herberger" fra oktober 2024 skriver, at natherberger ikke har hjemmel i servicelovens §110.

Indhold

En natcafé er et tilbud for udsatte og hjemløse borgere og kan betegnes som et lavtærskeltilbud¹ med f.eks. nødovertnatning, der kan benyttes af personer, som ikke ønsker at benytte almindelige herbergstilbud efter servicelovens § 110. Social- og Boligministeriet har i 2024 udmeldt, at natcaféer, varmestuer og lignende skal drives som uvisiterede aktivitets- og samværstilbud efter §79 i serviceloven. Det betyder, at kommunerne ikke kan få refusion for driften af natherberger.

Rigsrevisionen definerer i rapporten "Statens refusion for ophold på herberger", oktober 2024, at et natherberg typisk åbner kl. 18-22 og lukker igen kl. 08-10 og er et sted, hvor de mest udsatte hjemløse kan få dækket basale behov som ly for natten, mad og et bad. Både Café Klare og Natcaféen Sundholm har, som beskrevet i Rigsrevisionens rapport, begrænsede åbningstider, og hjemløse borgere skal forlade stedet i det tidsrum, hvor de holder lukket. De to natcaféer kan derfor ikke længere drives som §110-tilbud, men er fra 1. januar 2025 omlagt til at være uvisiterede aktivitets- og samværstilbud efter §79 i serviceloven. En del af driften kan dermed ikke længere finansieres af indtægter fra salg af pladser og statsrefusion.

Karakteristika for brugerne af Café Klare og Natcaféen Sundholm er korte besøg med mulighed for hvile, få varmen i kolde tider, mad mv. og ellers opholder de sig typisk på gaden. Begge tilbud har desuden begrænsede åbningstider, og holdes deres ydelser op mod Rigsrevisionens definition af natcaféer, skal både Café Klare og Natcaféen Sundholm, betegnes som natcaféer med hjemmel i serviceloven §79 – uvisiterede aktivitets- og samværstilbud.

¹ Et lavtærskeltilbud bliver anvendt om initiativer, hvor en sårbar målgruppe gratis kan henvende sig fra gaden uden at blive registreret nogen steder. Tilsvarende kan kommunens væresteder også betegnes som lavtærskeltilbud. Disse drives i dag SEL §79.

Kategorisering	
Need to	
Rettidig omhu	
Henvist sag	
Bestilling fra politisk parti	
Bestilling fra borgermesterforum eller tværgående pakke	
Bestilt af fagudvalg	x
Bestilt administrativt	

Uvisiterede aktivitets- og samværstilbud efter §79 i serviceloven er en kan-bestemmelse, da det fremgår af loven, at det omhandler tilbud, hvor der er lovbestemmelse om, at kommunerne *kan* oprette tilbud. Det betyder, at det alene er en lokalpolitisk beslutning, om Københavns Kommune vil bevilge midler til drift af ikke-visiterede tilbud, og hvis der bevilliges kommunale driftsmidler, er det tillige en politisk beslutning at fastsætte retningslinjerne for hvilken persongruppe, der kan benytte tilbuddet.

Målgruppen for Café Klare og Natcaféen Sundholm er borgere over 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer.

Socialforvaltningen vurderer, at både Café Klare og Natcaféen Sundholm samt natcaféer generelt udfylder en central rolle i København ift. at sikre hjemløse borgeres mulighed for at søge væk fra gaden i f.eks. aften- og nattetimerne eller i de kolde måneder. Københavns Kommune har dog ikke en forsyningsforpligtigelse i forhold til, at der skal være tilstrækkeligt med tilbud og kapacitet i form af f.eks. natcaféer, varmestuer eller lignende til de allermest udsatte og sårbare borgere i København.

Københavns Kommunes fulde driftsbevilling til Café Klare er en forudsætning i den aktuelle dialog med Mændenes Hjem om et videre samarbejde for drift af Café Klare.

Forventet effekt og opfølgning

Ved at sikre driften af Café Klare og Natcaféen Sundholm sørger Københavns Kommune for at have et tilbud til de allermest sårbare og hjemløse borgere, der i korte perioder har behov for at søge væk fra gaden i f.eks. aften- og nattetimerne eller i de kolde måneder.

Økonomi

En del af Socialforvaltningens finansieringsgrundlag for Café Klare og Natcaféen Sundholm udestår efter, at de er omlagt til at være uvisiterede aktiverende og forebyggende tilbud (serviceloven § 79), hvor målgruppen er borgere over 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer.

Det varige budgetbehov i 2025 og frem er 7,2 mio. kr. fordelt med 3,6 mio. kr. til Café Klare og 3,6 mio. kr. til Natcaféen Sundholm. I tabel 1 ses, at det dækker over manglende indtægter fra salg på 5,2 mio. kr. og færre indtægter fra statsrefusion på 2,0 mio. kr.

På både Café Klare og Natcaféen Sundholm udgjorde københavnere 65% af brugerne i 2024. Det estimeres, at der kan hjemtages statsrefusion for 20% af omkostningen til københavnere.

Tabel1: Manglende indtægter fra salg af pladser og statsrefusion

I 1000 kr.	Andel KK'ere	Driftsbudget 2025	KK borgere	Statsrefusion KK borgere	Solgte pladser	Merudgift KK
Café Klare	65%	7.400	4.810	962	2.590	3.600
Caféen Sundholm	65%	7.600	4.940	988	2.660	3.600
I alt		15.028	9.768	1.950	5.260	7.200

De 7,2 mio. kr. er en forudsætning for, at både Café Klare og Natcaféen Sundholm kan opretholde den fulde driftsbevilling i 2025.

Tabel 2. Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

1.000 kr., 2025 p/l	Styrings- område	2025	2026	2027	2028	I alt
Cafe Klare (Mændenes Hjem)	Service	3.600	3.600	3.600	3.600	14.400
Natcaféen sundholm	Service	3.600	3.600	3.600	3.600	14.400
Udgifter i alt (netto)		7.200	7.200	7.200	7.200	28.800

Risikovurdering og proces

Det vurderes, at der ikke er risiko forbundet med udmøntning af midlerne.

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter til service

1.000 kr., 2025 p/l	Udvalg	Bevilling	Indtægt/ udgift	2025	2026	2027	2028	I alt
Cafe Klare (Mændenes Hjem)	SUD	3000 - Udsatte voksne	U	3.600	3.600	3.600	3.600	14.400
Natcaféen Sundholm	SUD	3000 - Udsatte voksne	U	3.600	3.600	3.600	3.600	14.400
Serviceudgifter i alt				7.200	7.200	7.200	7.200	28.800

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											